

10.09.2019

Kokousaika 10.09.2019 16:15 - 19:24, keskeytetty 18:37 - 18:48

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna	puheenjohtaja
Toijonen, Karita	varapuheenjohtaja
Aro, Katju	läsnä: 213 - 224 §, klo 16:30 - 19:24
Bergholm, Tapio	
Bergman, Leo	
Ehrnrooth, Cecilia	
Heistaro, Sami	
Juva, Kati	
Muurinen, Seija	läsnä: 212 - 219 §, klo 16:15 - 19:20
Niskanen, Aleksi	
Pajula, Matias	
Hagman, Sandra	varajäsen
Nordström, Laura	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Mäki, Tiina	hallintojohtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Sulavuori, Maarit	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Viinikka, Atte	yksikön päällikkö
Sharma, Melissa	erityissuunnittelija
Korhonen, Soili	erityissuunnittelija
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Lahti, Tuula	projektipäällikkö
	läsnä: 213 §, klo 16:26 - 17:10
Rautio, Maarit	lännen palvelualueen johtaja
	läsnä: 213 §, klo 16:26 - 17:10
Rantalaiho, Alma	nuorisoneuvoston edustaja
	läsnä: 212 - 221 §, klo 16:15 - 19:22, 224 §, klo 19:23 - 19:24

Puheenjohtaja

Sanna Vesikansa	apulaispormestari
	212-224 §

10.09.2019

Esittelijät

Juha Jolkkonen

sosiaali- ja terveystoimialan toimia-
lajohtaja
212-224 §

Pöytäkirjanpitäjä

Melissa Sharma

erityissuunnittelija
212-224 §

10.09.2019

§	Asia	
212	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
213	Asia/2	Ilmoitusasiat
214	Asia/3	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen hankesuunnitelmasta
215	Asia/4	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen ym. valtuustoaloitteesta vanhemmuusvalmennuksen laajentamiseksi
216	Asia/5	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteesta LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi
217	Asia/6	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän ym. valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä
218	Asia/7	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ym. valtuustoaloitteesta koskien pienten koululaisten iltahoitoa ilta- ja vuorotyöläisten lapsille
219	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Laisaaren ym. valtuustoaloitteesta koskien nuorisopsykiatrian sairaanhoitajien palkkaamista kouluihin
220	Asia/9	Sosiaali- ja terveystoimialan muilta kuin asiakkailta perittävien maksujen määräytyminen ja sitä koskevan toimivallan siirtäminen
221	Asia/10	Lojer Oy:n oikaisuvaatimus fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta
222	Asia/11	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
223	Asia/12	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
224	Asia/13	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 212

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Tapio Bergholmin ja varatar- kastajaksi jäsen Alekski Niskasen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.09.2019

Asia/2

§ 213 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Käsittely

Projektipäällikkö Tuula Lahti ja lännen palvelualueen johtaja Maarit Rautio olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa päivystyslanteiden järjestämistä ja kuntouttavaa arviointiyksikköä koskevan asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36594
melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat (asiakirjat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Uutta tukea kotona asumiseen – päivystyslanteiden järjestäminen ja kuntouttava arviointiyksikkö. Projektipäällikkö Tuula Lahti ja lännen palvelualueen johtaja Maarit Rautio ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginvaltuusto 5.6.2019 § 190 Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2018.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Melissa Sharma, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36594

10.09.2019

Asia/2

melissa.sharma(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 214

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunkiympäristön toimialalle Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen hanke-suunnitelmasta

HEL 2019-006580 T 10 06 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti omalta osaltaan hyväksyä Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan uudisrakennushankkeen hankesuunnitelman, jonka mukaan rakennuksen huoneistoala on 1 229 m², arvio hankkeen kokonaiskustannuksista on 6 470 000 euroa ja arvio vuokratusta 471 199 euroa vuodessa.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunkiympäristön toimialalle seuraavan lausunnon:

"Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten sijaishuollon järjestäminen on välttämätöntä. Hankkeen tavoitteena on, että kaupunki voi itse tuottaa vertailu- ja kilpailukyistä lastenkotipalvelua. Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen tuottamalle perustason lastenkotihoidolle on runsaasti kysyntää.

Uudisrakennus on 28-paikkainen lastenkoti. Uudisrakennus korvaa Myrskylänkujan toimipisteen lastenkodin tilat. Rakentaminen edellyttää olemassa olevan lastenkodin purkamista. Tontilla oleva vanha 26-paikkainen lastenkoti on tullut elinkaarensa päähän. Tontin omistaa Helsingin kaupunki. Vanhan lastenkodin tiloissa on havaittu laajoja sisäilmaongelmia, joiden poistamiseksi on tehty siirtäviä korjauksia. Laajemmissa tutkimuksissa on todettu, että turvallinen ja terveellinen asuminen sekä työskenteleminen tiloissa eivät ole jatkossa mahdollisia. Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen nykyiset tilat on rakennettu vuonna 1971. Tilat sijaitsevat kahdessa eri rakennuksessa.

Tontti on ideaalinen toiminnan kannalta. Toiminta on tässä paikassa jo vakiintunutta ja osa asuinympäristöään. Liikenneyhteydet ovat toimivat ja lähikouluna toimiva Käpylän peruskoulu on merkittävä yhteistyökumppani hoito- ja kasvatustilaisuuksissa. Asiakkaita on perusteltua hoitaa mahdollisimman lähellä kotiympäristöään. Myös hoitokontaktien (muun muassa lasten- ja nuorisopsykiatria) jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.

Uudishankkeen myötä Hyvösen lastenkodin paikkamäärä nousee. Päättökseen paikkamäärän muutoksesta tekee perhe- ja sosiaalipalvelujen päällikkö. Samalla tehostetaan laitoksen muuta tilankäyttöä. Uudisra-

10.09.2019

kennus suunnitellaan siten, että lastenkodissa on neljä osastoa, joissa jokaisessa on seitsemän lasta. Tämän lisäksi tiloissa on itsenäistävän osastohoidon huoneet kahdelle nuorelle. Itsenäistävän osastohoidon huoneet eivät lukeudu lastenkodin paikkalukuun, vaan nuoret siirtyvät niihin osastopaikalta määräajaksi silloin, kun se on heidän itsenäistymiseen tarvittavien taitojensa harjoittamisen kannalta järkevää.

Lastenkodissa tulee työskentelemään arviolta 30 henkilöä kolmessa vuorossa seitsemänä päivänä viikossa. Henkilökunta koostuu ohjaajista sekä johtajasta ja keittäjästä. Lisäksi tiloissa työskentelee psykologi, toimistos sihteeri ja laitoshuoltaja, jotka eivät ole lastenkodin henkilökuntaa.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää toiminnan siirtämistä väliaikaisiin tiloihin, jotka sijaitsevat Sofianlehdonkatu 8:ssa, rakennuksen B neljännessä ja viidennessä kerroksessa.

Uudisrakennuksen tilat suunnitellaan terveellisiksi, turvallisiksi ja esteettömiksi. Suunnittelussa ja toteutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota sekä nuorten että työntekijöiden turvallisuuteen. Uudisrakennuksessa suositetaan avaria, helposti valvottavia tiloja. Tiloissa varaudutaan myös vaativampaan laitoshoitoon tarpeiden mahdollisesti muuttuessa. Tilasuunnittelussa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että tiloihin ei synny vaikeasti valvottavia katvealueita.

Hankkeen toteutussuunnittelu ajoittuu välille heinäkuu 2019–maaliskuu 2020. Rakentamisen valmistelu ja rakentaminen toteutuvat välillä huhtikuu 2020–joulukuu 2021. Hanke toteutetaan investointihankkeena. Talonrakennushankkeiden rakentamisohjelmassa on varattu hankkeelle määrärahaa 8,3 miljoonaa euroa vuosille 2019–2021.

Toiminnan käynnistämiskustannukset koostuvat käyttäjän hankintoina toteutettavista laite- ja irtokalustehankinnoista. Irtaimistoon on varattu 190 000 euroa (alv 0 %). Kustannukset eivät sisällä tietohallinnon hankintoja.

Hankkeen arvioitu tilakustannus eli tilahankkeiden käsittelyohjeiden (kaupunginhallitus 14.12.2015 § 1208) mukaan määritelty sisäinen vuokra on noin 31,95 euroa/htm² kuukaudessa, yhteensä 39 267 euroa kuukaudessa ja noin 471 199 euroa vuodessa. Neliövuokran perusteena on 1229 htm². Pääomavuokran osuus on 25,16 euroa/htm² kuukaudessa ja ylläpitovuokran osuus 6,79 euroa/htm² kuukaudessa. Tuottovaade on 3 % ja poistoaika 30 vuotta. Lopullinen pääomavuokra tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Ylläpitovuokra tarkistetaan valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

10.09.2019

Määräaikainen laki kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (548/2016) edellyttää, että hankkeelle on haettava poikkeuslupaa sosiaali- ja terveysministeriöstä investointia koskevan sitoumuksen tekemiseksi."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Piia Vanhatalo, suunnittelija, puhelin: 310 28529
piia.vanhatalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma 2821U51011 Hyvösen lastenkoti
- 2 Hankesuunnitelma 2821U51011 liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen hankesuunnitelmasta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Piia Vanhatalo, suunnittelija, puhelin: 310 28529
piia.vanhatalo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma 2821U51011 Hyvösen lastenkoti
- 2 Hankesuunnitelma 2821U51011 liitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

10.09.2019

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 22.08.2019
§ 74

HEL 2019-006580 T 10 06 00

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Hyvösen lastenkodin Myrskylänkujan toimipisteen 18.6.2019 päivätyn hankesuunnitelman hyväksymistä siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 1 447 brm² ja rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 6 470 000 euroa huhtikuun 2019 kustannustasossa. Päätös tehtiin ehdolla, että sosiaali- ja terveyslautakunta antaa hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja sosiaali- ja terveysministeriö päättää myönteisesti rakennusinvestointia koskevasta poikkeusluvasta.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden jatkamaan hankkeen valmistelua odottamatta hankepäätöstä.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, hankesuunnittelija, puhelin: 310 87723
hanna.lehtiniemi(a)hel.fi
Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, puhelin: 310 23466
jarmo.raveala(a)hel.fi

§ 215

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen ym. valtuustoaloitteesta vanhemmuusvalmennuksen laajentamiseksi

HEL 2019-006107 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ja 19 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien vanhemmuusvalmennuksen laajentamista:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä perheille suunnattujen ennaltaehkäisevien palvelujen parantamista, jotta perheiden ongelmat tunnistettaisiin ajoissa ja siten tarjottava tuki olisi oikea-aikaista. Tarvi- taan tutkimusnäyttöön perustuvia tukimuotoja palvelujen laadun ja vai- kuttavuuden lisäämiseksi.

Helsingin perheneuvola on valtakunnallinen edelläkävijä Ihmeelliset vuodet -vanhemmuusvalmennuksen käyttöönotossa. Helsingin perhe- neuvolassa on järjestetty ja pyritään jatkossakin järjestämään tätä vah- vaan näyttöön perustuvaa lasten käytöshäiriöitä ennaltaehkäisevää menetelmää perheneuvolan resurssien sallimissa rajoissa.

Perhekeskuksissa on tarjolla myös muita lasten vanhemmille suunnat- tuja palveluja, joista perheet saavat tukea vanhemmuuteen ja lasten kasvatukseen. Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sosiaaliohjaajat jal- kautuvat matalalla kynnyksellä perheen kotiin ja voivat yhdessä van- hempien kanssa etsiä ratkaisuja arjen pulmatilanteisiin. Perhe voi itse pyytää apua muun muassa Tarvitsen apua -napin kautta. Varhaiskas- vatuksella on tärkeä rooli näiden avun tarpeessa olevien perheiden tunnistamisessa, sillä he tapaavat lasta ja perhettä lähes päivittäin. Heillä on mahdollisuus tehdä yhdessä perheen kanssa perhekeskuk- seen pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi (sosiaalihuoltolaki 36 §).

Voimaperheet-toimintamalli on kehitetty alle kouluikäisten lasten käytö- songelmien tunnistamiseen ja hoitoon. Tavoitteena on vanhemmuuden taitojen vahvistaminen, lapsen käytöshäiriöiden vähentäminen ja sitä kautta nuoruusiän ongelmien ennaltaehkäisy (<http://kasvuntuki.fi/ty- omenetelmat/voimaperheet/>). Seulonta toteutetaan neuvolan 4-vuotis- käynnillä. Voimaperheet-palvelun kriteerit täyttyvät 12 prosentilla per- heistä, mikä Helsingissä tarkoittaa noin 650 lapsen (perheen) määrää. Menetelmästä on hyviä kokemuksia ja tutkimusnäyttöä. Menetelmä on nettipohjainen ja siten levitettävissä. Kustannusten vuoksi se ei kuiten-

kaan ole nopeasti käyttöön otettavissa. Palvelun hinta per perhe on 2 000 euroa eli kokonaissumma olisi vuositasolla 1,3 miljoonaa euroa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää selvitetäväksi, voisiko lasten 4-vuotistarkastuksessa vahvistaa vanhemmuusvalmennuksesta hyötyvien perheiden tunnistamista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Riskiperheiden tunnistaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mahdollistaa oikea-aikaisen tuen. Vanhemman mahdollisuus vaikuttaa saamaansa tukimuotoon vahvistaa osallisuutta ja tuen vaikuttavuutta. Vahvaan tutkimusnäyttöön perustuvat vanhemmuuden tukimuodot lisäävät myös palvelun vaikuttavuutta."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausuntoehdotuksen viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava virke: "Lautakunnan mielestä tätä vanhemmuusvalmennusta voisi pienimuotoisesti kokeilla, koska toiminnan hyödyllisyydestä on kuitenkin vankkaa näyttöä."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Vastaehdotus 2:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausuntoehdotukseen seuraava virke: "Lautakunta esittää selvitetäväksi, voisiko lasten 4-vuotistarkastuksessa vahvistaa vanhemmuusvalmennuksesta hyötyvien perheiden tunnistamista."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen

Ei-äännet: 5

Katju Aro, Sandra Hagman, Kati Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Alexi Niskanen

Poissa: 0

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 7 - 5 (tyhjää 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Katju Aro)

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Alexi Niskanen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Leena Lehikoinen, Perheneuvolan päällikkö, puhelin: 310 58241
leena.lehikoinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ja 19 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien vanhemmuusvalmennuksen laajentamista:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä perheille suunnattujen ennaltaehkäisevien palvelujen parantamista, jotta perheiden ongelmat tunnistettaisiin ajoissa ja siten tarjottava tuki olisi oikea-aikaista. Tarvi- taan tutkimusnäyttöön perustuvia tukimuotoja palvelujen laadun ja vai- kuttavuuden lisäämiseksi.

Helsingin perheneuvola on valtakunnallinen edelläkävijä Ihmeelliset vuodet -vanhemmuusvalmennuksen käyttöönotossa. Helsingin perhe- neuvolassa on järjestetty ja pyritään jatkossakin järjestämään tätä vah- vaan näyttöön perustuvaa lasten käytöshäiriöitä ennaltaehkäisevää menetelmää perheneuvolan resurssien sallimissa rajoissa.

Perhekeskuksissa on tarjolla myös muita lasten vanhemmille suunnat- tuja palveluja, joista perheet saavat tukea vanhemmuuteen ja lasten kasvatukseen. Lapsiperheiden sosiaaliohjauksen sosiaaliohjaajat jal- kautuvat matalalla kynnyksellä perheen kotiin ja voivat yhdessä van- hempien kanssa etsiä ratkaisuja arjen pulmatilanteisiin. Perhe voi itse pyytää apua muun muassa Tarvitsen apua -napin kautta. Varhaiskas- vatuksella on tärkeä rooli näiden avun tarpeessa olevien perheiden tunnistamisessa, sillä he tapaavat lasta ja perhettä lähes päivittäin. Heillä on mahdollisuus tehdä yhdessä perheen kanssa perhekeskuk- seen pyyntö palvelutarpeen arvioimiseksi (sosiaalihuoltolaki 36 §).

Voimaperheet-toimintamalli on kehitetty alle kouluikäisten lasten käytö- songelmien tunnistamiseen ja hoitoon. Tavoitteena on vanhemmuuden taitojen vahvistaminen, lapsen käytöshäiriöiden vähentäminen ja sitä kautta nuoruusiän ongelmien ennaltaehkäisy (<http://kasvuntuki.fi/ty- omenetelmat/voimaperheet/>). Seulonta toteutetaan neuvolan 4-vuotis- käynnillä. Voimaperheet-palvelun kriteerit täyttyvät 12 prosentilla per- heistä, mikä Helsingissä tarkoittaa noin 650 lapsen (perheen) määrää. Menetelmästä on hyviä kokemuksia ja tutkimusnäyttöä. Menetelmä on nettipohjainen ja siten levitettävissä. Kustannusten vuoksi se ei kuiten- kaan ole nopeasti käyttöön otettavissa. Palvelun hinta per perhe on 2 000 euroa eli kokonaissumma olisi vuositasolla 1,3 miljoonaa euroa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perus- tason palvelujen parantaminen. Riskiperheiden tunnistaminen mahdol-

10.09.2019

lisimman varhaisessa vaiheessa mahdollistaa oikea-aikaisen tuen. Vanhemman mahdollisuus vaikuttaa saamaansa tukimuotoon vahvistaa osallisuutta ja tuen vaikuttavuutta. Vahvaan tutkimusnäyttöön perustuvat vanhemmuuden tukimuodot lisäävät myös palvelun vaikuttavuutta."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Reetta Vanhasen ja 19 muun valtuutetun tekemään aloitteeseen koskien vanhuusvalmennuksen laajentamista 10.9.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Leena Lehikoinen, Perheneuvolan päällikkö, puhelin: 310 58241
leena.lehikoinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.08.2019 § 202

HEL 2019-006107 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

20.08.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Kati Juvan ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

10.09.2019

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, Perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Leena Lehikoinen, Perheneuvolan päällikkö, puhelin: 310 58241
leena.lehikoinen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.08.2019 § 249

HEL 2019-006107 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingissä on vanhemmille edelleen riittävästi erilaisia yhdessä sosiaali- ja terveys-toimen kanssa järjestettäviä ennaltaehkäiseviä vanhemmuutta tukevia perustason palveluja. Olennaista on henkilökunnan tieto ja taito ohjata perheet yhdessä sosiaali- ja terveystoimijoiden kanssa tarvitsemansa palvelun piiriin. Jo käytössä olevia toimintamalleja tulee kehittää ja selvittää mm. muissa kunnissa käytössä olevien menetelmien sopivuutta Helsinkiin.

Ihmeelliset vuodet -ohjelma on ryhmäpohjainen ohjausmenetelmä 3–12-vuotiaiden käytöshäiriöisten lasten vanhemmille ja lasten kanssa työskenteleville ammattilaisille. Ihmeelliset vuodet -ryhmätoiminta on juurrutettu Helsingin perheneuvolapalveluihin. Vuosina 2010-2012 Ihmeelliset vuodet ryhmänhallinta -menetelmää vietiin ala-asteen ja esiopetuksen opettajille. Koulutus oli suunnattu varhaiskasvatuksen henkilöstölle, opettajille ja lasten kanssa työskenteleville, jotka haluavat parantaa lasten sosiaalisia taitoja sekä käyttää työssään positiivisia ryhmänhallintamenetelmiä. Koulujen oppilashuollon työntekijät osallistuivat myös vanhempien ryhmäohjaajakoulutukseen.

Perusopetuksessa tehdään yhteistyötä Helvary ry:n (helsinkiläiset vanhempainyhdistykset) kanssa. Yksittäisten oppilaiden vanhempia tavataan vuosittain vanhempainvartin kautta. Vanhempainiltoja on muutettu aiempaa toiminnallisemmaksi ja osallistavemmiksi. Vanhemmuuden tukeminen kuuluu perheneuvolan ydintehtäviin, ja perusopetus tekee heidän kanssaan kiinteää yhteistyötä tuen tarpeen selvittämiseksi ja kohdentamiseksi.

Hyve4-mallissa on ennaltaehkäisevää ja varhaiseen puuttumiseen tähtäävää vanhemmuusvalmennusta. Varhaiskasvatuksessa olevan neljävuotiaan lapsen laaja terveystarkastus tehdään yhteistyönä perheen,

varhaiskasvatuksen ja neuvolan kesken. Hyve-malli koostuu varhaiskasvatuksessa käytävästä neljävuotiaan lapsen varhaiskasvatuskeskustelusta, lapsen vastauksista sekä neuvolan laajasta terveystarkastuksesta, joka sisältää neuvolaterveydenhoitajan sekä neuvolalääkärin tarkastuksen. Vanhempia pyydetään valmistautumaan tilaisuuteen, keskustelurungon ja tiedonsiirtolomakkeen avulla sekä kysymään lapselle tarkoitetut kysymykset ennen keskustelua. Laajassa terveystarkastuksessa tarkastellaan koko perheen hyvinvointia ja terveyttä. Perheen tapaamisessa käytetään keskustelurunkoa, joka on saatavilla usealla eri kielellä.

Helsingissä kehitetään lapsiperheiden sosiaaliohjauksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyömuotoja osana Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategiahanketta Mukana-ohjelmaa. Toimenpiteessä vahvistetaan ennalta ehkäisevää työtä lapsiperheiden sosiaaliohjauksen ja varhaiskasvatuksen yhteistyömuotona, etsitään uusia yhteistyön tapoja, lisätään palveluohjausta ja tiedotusta lapsiperheiden sosiaaliohjauksesta. Tavoitteena on, että lapsiperheet tietävät mitä tukea, ohjausta, neuvontaa ja toimintaa he voivat saada ja että varhaiskasvatuksen henkilökunta osaa palveluohjata perheitä ja tukea heitä moniammatillisesti heti tarpeen herättyä. Perheiden näkökulmasta toimintamallin hyötynä on varhainen puuttuminen, jonka seurauksena heille löydetään tarkoituksenmukaiset palvelupolut oikea-aikaisesti. Koillis-Helsingissä suoritettavassa pilotissa luotavat 1–10-vuotiaiden lasten perheiden toimintamallit integroidaan myös alkuopetuksen perheille ja oppilashuollon palveluihin.

Leikkipuistojen lapsiperheiden toiminnan ja vauvaperhetoiminnan yhteistyötä tiivistetään neuvolatoiminnan kanssa. Tavoite on kirjattu Mukana-ohjelmaan (toimenpide 18) jossa mm. kehitetään vauvatoiminnan sisältöä asiakaslähtöisemmäksi ja vanhempia paremmin palvelevaksi.

Vaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Palveluihin pääsy on tärkeä osa perheiden ongelmien ennaltaehkäisyä. Matalan kynnyksen palveluilla pyritään saavuttamaan niitä lapsia ja vanhempia, jotka tarvitsevat enemmän tukea. Perheiden kynnystä käyttää ennaltaehkäiseviä palveluita pyritään madaltamaan syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

§ 216

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteesta LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi

HEL 2019-006105 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ja 16 muun valtuutetun LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Turvapaikanhakijoiden majoituksen ja muiden vastaanottopalvelujen järjestäminen perustuu vastaanottolakiin (laki kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 746/2011). Kansainvälistä suojelua hakeva tai tilapäistä suojelua saava majoitetaan vastaanottokeskukseen tai hän voi järjestää majoituksensa itse yksityismajoituksessa. Yksityismajoituksessa asuville muut vastaanottopalvelut järjestetään siitä vastaanottokeskuksesta, jonka asiakkaaksi henkilö on rekisteröitynyt. Helsingin kaupunki järjestää majoitusta ja muita vastaanottopalveluja Maahanmuuttoviraston kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen. Vastaanotto toiminnan rahoituksesta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta vastaa Maahanmuuttovirasto.

Helsingin kaupungin alueella väheni yhteensä 300 turvapaikanhakijoiden majoituspaikkaa sen jälkeen kun Helsingin vastaanottokeskuksen Kaarlenkadun toimipiste (200 paikkaa) ja SPR:n Auramon vastaanottokeskus (100 paikkaa) suljettiin keväällä 2019. Helsingin vastaanottokeskus koostuu 1.6.2019 alkaen Punavuoren toimipisteestä (200 asiakaspaikkaa) ja Metsälässä sijaitsevasta yksityismajoituspalvelupisteestä (noin 1000 asiakasta). Punavuoren toimipiste on niin sanottu kauttakulkukeskus, jossa asiakkaat majoittuvat turvapaikkapuhutteluun saakka ja siirtyvät sen jälkeen odotusajan keskuksiin odottamaan päätöstä turvapaikkapuhuttelusta. Yksityismajoituspalvelupisteestä palvelut tarjotaan koko turvapaikkaprosessin ajan asiakkaille, jotka majoittuvat tuttavien tai sukulaisten luona Helsingissä.

Helsingin vastaanottokeskuksessa majoitus on järjestetty siten, että perheille on omat huoneet sekä naisille ja miehille erilliset huoneet. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille viestitetään yhdenvertaisesta kohtelusta sateenkaarilipuin yksiköiden seinillä. Asian tullessa puheeksi

10.09.2019

työntekijän tapaamisella asiakkaille kerrotaan Helsinki Pride -yhteisön (aiemmin HeSeta) toiminnasta.

Maahanmuuttoviraston tilannekeskus koordinoi asiakkaiden siirrot kauttakulukeskuksista odotusvaiheen vastaanottokeskuksiin turvapaikkapuhuttelun jälkeen. Helsingin vastaanottokeskuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä tilannekeskuksen kanssa. Tilannekeskukselle viestitään asiakkaiden majoituksen järjestämiseen liittyvistä tarpeista sekä asiakkaiden toiveiden että vastaanottokeskuksen moniammatillisen työryhmän arvion perusteella. Maahanmuuttovirasto on varannut seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen majoittamiseen paikkoja Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteen lisäksi esimerkiksi Tampereen ja Vaasan vastaanottokeskuksista.

Maahanmuuttoviraston pyynnöstä Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteessä on vakinaisesti majoittuneena muutamia asiakkaita johtuen heidän erityisen haavoittuvasta asemastaan tai palvelutarpeestaan. Joitakin traumatisoituneita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia asiakkaita on vakinaistettu terapiasuhteen jatkuvuuden turvaamiseksi. Vakinaistamis päätös tehdään vastaanottokeskuksen johtajan toimesta. Vakinaistamisvaiheessa ollaan yhteydessä maahanmuuttajapalveluihin ja kerrotaan mahdollisesta kuntapaikan ja asunnon tarpeesta myöhemmin. Helsingin tilanne vastaanottopalvelujen osalta on ollut hyvä, joten erityisen haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita on voinut jäädä Helsingin vastaanottokeskuksen palvelujen piiriin.

Osassa vastaanottokeskuksia, kuten Vaasan vastaanottokeskuksessa, asiakkaat majoitetaan kaupungin vuokra-asuntoihin. Helsingissä ei ole tyhjiä vuokra-asuntoja, joten vastaava malli ei ole mahdollinen. Hajajoitettun majoituksen järjestäminen edellyttäisi myös uutta sopimusta vastaanottopalvelut kaupungilta ostavan Maahanmuuttoviraston kanssa.

Maahanmuuttovirasto ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR tekevät säännöllisiä valvontakäyntejä vastaanottokeskuksiin. Valvontakäynneillä on todettu, että vähemmistöjen ja haavoittuviin ryhmiin kuuluvien asiakkaiden palvelut ovat Helsingissä hyvällä tasolla. Maahanmuuttoviraston vuosittain teettämän asiakaskyselyn perusteella Helsingin vastaanottokeskuksen asiakkaat taustasta riippumatta kokevat palvelut hyväksi ja asumisen vastaanottokeskuksessa turvalliseksi. Yksityismajoitukseen liittyy aloitteessa mainittu riski esimerkiksi taloudelliseen riistoon tai muuhun hyväksikäyttöön, minkä vuoksi majoittuminen vastaanottokeskuksessa voi olla monille asiakkaille turvallisempi vaihtoehto.

10.09.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin vastaanottokeskuksissa aktiivisesti toimitaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen parantamiseksi ja turvallisen turvapaikkaprosessin takaamiseksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvallinen majoitus ja kiinnittyminen yhteisöön ovat keskeisiä tekijöitä kotoutumisen kannalta. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden hyvinvoinnin varmistamiseksi vastaanottojärjestelmässä on tärkeää olla tietoa asiakasryhmän tarpeista ja heidän tukemisesta. Majoituksen järjestämisessä on huomioitava mahdollisuuksien mukaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet samoin kuin muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien kohdalla. Turvallinen majoitus voi toteutua sekä vastaanottokeskuksessa että asianmukaisesti järjestetyssä yksityismajoituksessa."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon viimeiseen kappaleeseen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraavaa: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että Helsinki varmistaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden majoituksen turvallisuuden ja kotoutumisen edellytykset seuraavia keinoilla:

- reagoimalla vastaanottopaikkojen vähenemiseen pyrkimällä vaikuttamaan siihen, että Maahanmuuttovirasto lisäisi vastaanottokeskuksiin majoituspaikkoja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluville turvapaikanhakijoille koko turvapaikkaprosessin ajaksi
- vahvistamalla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden varhaista tunnistamista lisäämällä toistuvaa tiedonsaantia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen asemasta Suomessa sekä ohjaamalla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat turvapaikanhakijat oikeusavun ja erityistuen piiriin jo varhaisista signaaleista
- huomioimalla seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien palveluiden ulkopuolelle joutuneiden turvapaikanhakijoiden erityisen haavoittuvan aseman perusteena kriisimajoituksen piiriin pääsemiseksi yhtäläisin oikeuksin lapsiperheiden ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien paperittomien kanssa."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

10.09.2019

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava virke: "Lautakunta pitää tärkeänä, että Helsingin vastaanottokeskuksissa aktiivisesti toimitaan seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen parantamiseksi ja turvallisen turvapaikkaprosessin takaamiseksi."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Katju Aro)

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Alekski Niskanen, Matias Pajula, Karita Toijonen

Ei-äännet: 4

Katju Aro, Leo Bergman, Sandra Hagman, Laura Nordström

Tyhjä: 2

Kati Juva, Sanna Vesikansa

Poissa: 0

Jäsen Katju Aron vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 4 - 7 (tyhjää 2).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Seija Muurinen, Alekski Niskanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

10.09.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ja 16 muun valtuutetun LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

”Turvapaikanhakijoiden majoituksen ja muiden vastaanottopalvelujen järjestäminen perustuu vastaanottolakiin (laki kansainvälistä suojelua hakevien vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 746/2011). Kansainvälistä suojelua hakeva tai tilapäistä suojelua saava majoitetaan vastaanottokeskukseen tai hän voi järjestää majoituksensa itse yksityismajoituksessa. Yksityismajoituksessa asuville muut vastaanottopalvelut järjestetään siitä vastaanottokeskuksesta, jonka asiakkaaksi henkilö on rekisteröitynyt. Helsingin kaupunki järjestää majoitusta ja muita vastaanottopalveluja Maahanmuuttoviraston kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen. Vastaanotto toiminnan rahoituksesta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta vastaa Maahanmuuttovirasto.

Helsingin kaupungin alueella väheni yhteensä 300 turvapaikanhakijoiden majoituspaikkaa sen jälkeen kun Helsingin vastaanottokeskuksen Kaarlenkadun toimipiste (200 paikkaa) ja SPR:n Auramon vastaanotto-keskus (100 paikkaa) suljettiin keväällä 2019. Helsingin vastaanotto-keskus koostuu 1.6.2019 alkaen Punavuoren toimipisteestä (200 asiakaspaikkaa) ja Metsälässä sijaitsevasta yksityismajoituspalvelupisteestä (noin 1000 asiakasta). Punavuoren toimipiste on niin sanottu kautta-

10.09.2019

kulkukeskus, jossa asiakkaat majoittuvat turvapaikkapuhutteluun saakka ja siirtyvät sen jälkeen odotusajan keskuksiin odottamaan päätöstä turvapaikkapuhuttelusta. Yksityismajoituspalvelupisteestä palvelut tarjotaan koko turvapaikkaprosessin ajan asiakkaille, jotka majoittuvat tuttavien tai sukulaisten luona Helsingissä.

Helsingin vastaanottokeskuksessa majoitus on järjestetty siten, että perheille on omat huoneet sekä naisille ja miehille erilliset huoneet. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille viestitetään yhdenvertaisesta kohtelusta sateenkaarilipuin yksiköiden seinillä. Asian tullessa puheeksi työntekijän tapaamisella asiakkaille kerrotaan Helsinki Pride -yhteisön (aiemmin HeSeta) toiminnasta.

Maahanmuuttoviraston tilannekeskus koordinoi asiakkaiden siirrot kauttakulkukeskuksista odotusvaiheen vastaanottokeskuksiin turvapaikkapuhuttelun jälkeen. Helsingin vastaanottokeskuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä tilannekeskuksen kanssa. Tilannekeskukselle viestitään asiakkaiden majoituksen järjestämiseen liittyvistä tarpeista sekä asiakkaiden toiveiden että vastaanottokeskuksen moniammatillisen työryhmän arvion perusteella. Maahanmuuttovirasto on varannut seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen majoittamiseen paikkoja Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteen lisäksi esimerkiksi Tampereen ja Vaasan vastaanottokeskuksista.

Maahanmuuttoviraston pyynnöstä Helsingin vastaanottokeskuksen Punavuoren toimipisteessä on vakinaisesti majoittuneena muutamia asiakkaita johtuen heidän erityisen haavoittuvasta asemastaan tai palvelutarpeestaan. Joitakin traumatisoituneita seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvia asiakkaita on vakinaistettu terapiasuhteen jatkuvuuden turvaamiseksi. Vakinaistamispäätös tehdään vastaanottokeskuksen johtajan toimesta. Vakinaistamisvaiheessa ollaan yhteydessä maahanmuuttajapalveluihin ja kerrotaan mahdollisesta kuntapaikan ja asunnon tarpeesta myöhemmin. Helsingin tilanne vastaanottopalvelujen osalta on ollut hyvä, joten erityisen haavoittuvassa asemassa olevia asiakkaita on voinut jäädä Helsingin vastaanottokeskuksen palvelujen piiriin.

Osassa vastaanottokeskuksia, kuten Vaasan vastaanottokeskuksessa, asiakkaat majoitetaan kaupungin vuokra-asuntoihin. Helsingissä ei ole tyhjiä vuokra-asuntoja, joten vastaava malli ei ole mahdollinen. Hajajoitettun majoituksen järjestäminen edellyttäisi myös uutta sopimusta vastaanottopalvelut kaupungilta ostavan Maahanmuuttoviraston kanssa.

Maahanmuuttovirasto ja YK:n pakolaisjärjestö UNHCR tekevät säännöllisiä valvontakäyntejä vastaanottokeskuksiin. Valvontakäynneillä on

todettu, että vähemmistöjen ja haavoittuviin ryhmiin kuuluvien asiakkaiden palvelut ovat Helsingissä hyvällä tasolla. Maahanmuuttoviraston vuosittain teettämän asiakaskyselyn perusteella Helsingin vastaanottokeskuksen asiakkaat taustasta riippumatta kokevat palvelut hyväksi ja asumisen vastaanottokeskuksessa turvallisiksi. Yksityismajoitukseen liittyy aloitteessa mainittu riski esimerkiksi taloudelliseen riistoon tai muuhun hyväksikäyttöön, minkä vuoksi majoittuminen vastaanottokeskuksessa voi olla monille asiakkaille turvallisempi vaihtoehto.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Turvallinen majoitus ja kiinnittyminen yhteisöön ovat keskeisiä tekijöitä kotoutumisen kannalta. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien turvapaikanhakijoiden hyvinvoinnin varmistamiseksi vastaanottojärjestelmässä on tärkeää olla tietoa asiakasryhmän tarpeista ja heidän tukemisesta. Majoituksen järjestämisessä on huomioitava mahdollisuuksien mukaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet samoin kuin muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien kohdalla. Turvallinen majoitus voi toteutua sekä vastaanottokeskuksessa että asianmukaisesti järjestetyssä yksityismajoituksessa."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta 11.9.2019 mennessä lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ja 16 muun aloitteesta koskien LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Aloite LHBTIQ-turvapaikanhakijoiden majoitustilanteen saatavuuden ja turvallisuuden takaamiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

10.09.2019

Asia/5

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.08.2019 § 203

HEL 2019-006105 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

20.08.2019 Pöydälle

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

§ 217

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Alviina Alametsän ym. valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä

HEL 2019-005581 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän ja 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa helsinkiläisten perheitä, lapsia ja yksinhuoltajia tukevien palvelujen saatavuuden parantamista. Perheet tarvitsevat matalan kynnyksen palveluja sekä maksuttomia palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä, tarjoamaan neuvontaa ja ohjausta varhaisessa vaiheessa.

Perhekeskustoimintamallissa perheiden palvelut on koottu samaan kokonaisuuteen ja asiakkaan ympärille kootaan hänen tarpeidensa mukainen palvelukokonaisuus. Neuvolatiimi tarjoaa moniammatillista varhaista tukea lapselle ja perheelle, ja ohjaa perheen tarvittaessa lapsiperheiden kotipalveluun, sosiaaliohjaukseen tai muihin lapsiperheiden palveluihin.

Kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua palvelua, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Asiakas saa palvelua ottamalla yhteyttä lapsiperheiden kotipalveluun, jossa arvioidaan kotipalvelun tarve ja tehdään kotipalvelun myöntämispäätös. Lapsiperheillä on välttämättömään kotipalveluun sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan subjektiivinen oikeus. Lapsiperheiden kotipalveluun pääsee matalalla kynnyksellä, eikä palveluun ole jonoa.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut perustuvat voimassa olevaan asiakasmaksulakiin. Monista muista kaupungeista ja kunnista poiketen Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta myös eräille muille asiakasryhmille kuin lastensuojelun asiakasperheille. Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta palvelutarpeen ar-

vioinnin (kolme kuukautta) aikana, perhesosiaalityön asiakkaille, vammaispalvelun sosiaalityön asiakkaille ja lastensuojelun asiakasperheille.

Lapsiperheiden kotipalvelulla on yhteneväinen tuloperusteinen maksutaulukko varhaiskasvatuksen kanssa. Asiakasmaksutaulukko on rakennettu niin, että pienituloisille perheille ei muodostu asiakasmaksua. Asiakkaat maksavat toteutuneen palvelun mukaan 0–10,90 euroa tunnilta. Sosiaali- ja terveystoimen omassa toiminnassa on vuoden 2019 aikana ollut 54 prosenttia kaikista lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaista. Omassa toiminnassa palvelu on ollut 90 prosentille asiakasperheistä maksutonta. Enimmäismaksun 10,90 euroa/tunti on maksanut 7 prosenttia kotipalvelun asiakasperheistä.

Hieman alle puolet (46 %) kotipalvelun asiakkaista on saanut palvelua palvelusetelituottajalta. Palvelusetelijärjestelmästä ei tällä hetkellä saada tilastoa asiakaskohtaisista maksuista tai kuinka moni perhe on saanut palvelusetelin maksuttomana. Asiakas maksaa sosiaali- ja terveystoimen myöntämän palvelusetelin lisäksi omavastuusuuden palveluntuottajalle 0–10,90 euroa tunnilta.

Sosiaali- ja terveystoimi on valmistelemassa asiakkaalle maksutonta palveluseteliä, joka tuodaan lautakunnan päätettäväksi lokakuussa. Lapsiperheiden kotipalvelun uusi palveluseteli on uusi palvelutuote lastensuojelun piiriin kuuluvien ja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille. Asiakkaalta ei peritä omavastuuta palvelusetelin yhteydessä, ja näin ollen palveluseteli on sosiaali- ja terveyslautakunnan 2.5.2017 § 122 päätöksen mukainen. Uudella palvelusetelin käyttöönotolla tavoitellaan lapsiperheiden kotipalveluiden asiakkaiden yhdenvertaisuutta, asiakkaan valinnanvapauden lisäämistä ja palvelun saatavuuden parantamista. Malli antaa asiakkaille mahdollisuuden valita ja vaihtaa esimerkiksi nykyinen ostopalvelulla tuotettu palvelu palvelusetelillä hankittavaksi. Palvelusetelillä myönnetty kotipalvelu järjestetään samojen myöntämiskriteereiden mukaisesti kuin Helsingin kaupungin omana palveluna tuotettu palvelu.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut ovat harvoin muodostuneet esteeksi perheelle palvelun vastaanottamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimi selvittää mahdollisuuden yksilöhuollon päätöksenteon delegointioikeuksien muuttamisesta siten, että lapsiperheiden kotipalvelun johtavilla ohjaajilla olisi jatkossa oikeus tehdä harkinnanvaraisesti päätös kotipalvelun maksuttomuudesta, jos asiakasmaksu on esteenä kotipalvelun vastaanottamiselle.

Lapsiperheiden kotipalvelua järjestetään myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Lastensuojelulain 36 §:n mukaan kunnan on järjestet-

tävä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaali- palvelut sen tarpeen mukaisesti, mitä lapsen asioista vastaava sosiaali- työntekijä on kirjannut lapsen asiakassuunnitelmaan.

Neuvolan psykologipalvelut

Neuvolan psykologipalvelut vastaavat osaltaan sekä mielenterveyslain (1116/1990) edellyttämästä mielenterveystyöstä odottavien ja vauvai- käisten lasten vanhempien osalta että terveydenhuoltolain (1326/2010) 15 §:n edellyttämien kunnan lakisääteisten neuvolapalveluiden tuotta- misesta. Lasten tulisi päästä palveluun kolmen kuukauden sisällä.

Neuvolan psykologipalvelun psykologit osallistuvat vanhemmuuden ja perheen hyvinvoinnin tukemiseen sekä lapsen ja perheen erityisen tuen tarpeen varhaiseen tunnistamiseen silloin, kun neuvolan ja päivä- hoidon tuki ei ole riittävää. Tarvittaessa tehdään lapsen psykologinen tutkimus. Tutkimuksiin ohjautuvilla lapsilla on neuvolan seulonnassa tai varhaiskasvatuksessa todettu kehityksellisiä ongelmia, muun muassa kehitysviivettä tai kehityksellistä erityisvaikeutta, autismikirjon oireita, keskittymisvaikeutta tai sopeutumisongelmia.

Helsingissä on noin 40 000 neuvolaikäistä lasta, ja kehityksellisten häi- riöiden esiintyvyydet huomioiden neuvolan psykologipalveluja saattaisi tarvita jopa 12 prosenttia lastenneuvolaikäisistä. Vuonna 2018 kolmelle prosentille lastenneuvolaikäisistä voitiin tarjota neuvolan psykologipal- veluja. Noin 6 500 naista synnyttää Helsingissä vuosittain, ja arvioiden mukaan jopa 10 prosenttia voisi tarvita neuvolan psykologipalveluja. Vuonna 2018 äitiysneuvolan asiakkaista 5,5 prosentille voitiin tarjota neuvolan psykologipalveluja. Odotusaika psykologipalveluihin on alu- eesta riippuen lastenneuvolassa neljästä kahdeksaan kuukautta ja äi- tiysneuvolassa pari kuukautta. Helsingin neuvolan psykologipalveluissa on 14 psykologin vakanssia, ja psykologipalveluja pyritään vahvista- maan asteittain talousarvion sallimissa puitteissa. Sosiaali- ja terveys- lautakunta pitää tärkeänä, että talousarviossa otetaan huomioon toi- mialan esittämä neuvolapsykologien saavutettavuudessa oleva vaje ja tehdään tarvittavat resursoinnit tarpeen täyttämiseksi ja jonojen lyhen- tämiseksi.

Pariterapia

Helsingin pariterapiayksikössä on 12 psykoterapeuttia sekä johtava psykoterapeutti. Pariterapia on perheille maksutonta ja sitä tarjotaan perheille tarpeen mukaan 1–15 kertaa. Suuren kysynnän vuoksi palve- lua pystytään tarjoamaan vain pikkulapsiperheiden vanhemmille. Pi- simmillään odotusaika palveluun on tällä hetkellä noin seitsemän kuu- kautta. Odotusaikoihin vaikuttaa myös juuri ennen vastaanottoaikaa pe- ruutetut tai kokonaan peruuttamattomat vastaanottokäynnit. Vuonna

2018 lähes 10 prosenttia vastaanottoajoista jäi toteutumatta peruutuksen tai käyttämättä jääneen vastaanottoajan vuoksi.

Seurakunnalla ja kolmannen sektorin toimijoilla on myös tarjolla maksutonta pariterapiaa. Yksityiset palveluntuottajat tarjoavat palvelua 100–250 eurolla, jolloin 10 kerran pariterapiajakson kustannukset ovat keskiarvoltaan noin 1 750,00 euroa/pari.

Perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa on 58 psykologin vakanssia. Psykologien lisäksi toimialalla on psykoterapeutteja, joita on muun muassa vauvaperhetyössä, perheterapiassa ja pariterapiassa. Psykososiaalista tukea ja kannattelua tarjotaan asiakkaan hyväksi myös monessa muussa peruspalvelussa eri ammattilaisten vastaanotoilla. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että pariterapiaan pääsyä helpotetaan ja jonoja lyhennetään, jotta pariskunnat, joilla on pieniä lapsia, saavat tukea oikea-aikaisesti.

Fysioterapia

Perhekeskuksissa tarjotaan pienten lasten fysioterapian lisäksi myös äitiysfysioterapiaa, joka on selkeästi kasvavaa toimintaa. Fysioterapia tarjoaa sekä odottaville että synnyttäneille äitiysneuvolan asiakkaille perhevalmennusryhmiä. Ryhmässä käydään läpi ennaltaehkäiseviä ohjeita ja neuvoja raskauden ja synnytyksen aiheuttamaan tuki- ja liikuntaelinkuormitukseen, ohjausta lapsen käsittelyyn motorisen kehityksen tueksi sekä tietoa koko perheen arkiliikkumisen lisäämisen tärkeydestä. Äitiysfysioterapian ryhmät käynnistyivät vuonna 2018 ja ryhmiä on lisätty asiakastarpeiden mukaisesti vuoden 2019 aikana. Äitiysfysioterapian ryhmätoiminta on asiakkaalle maksutonta. Tarvittaessa fysioterapiaa tarjotaan yksilövastaanotolla, johon ohjaututaan pääsääntöisesti neuvolan terveydenhoitajan tai lääkärin aloitteesta.

Viestintä

Lapsiperheiden palveluista viestitään neuvoloissa ja muissa perhekeskuspalveluissa, kaupungin internet-sivuilla sekä eri sosiaalisen median kanavilla. Etenkin Perheentuki-sivustolle on koottu kattavasti tietoa lapsiperheille suunnatuista eri palveluista. Lapsiperheille on tarjolla myös matalan kynnyksen sähköisiä palveluja, kuten Tarvitsen apua -nappi yhteydenottokanavana sekä neuvolan chat- ja chatbotpalvelu. Lisäksi kehitetään perhekeskuksen neuvontaa ja ohjausta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Palvelujen saatavuus ja maksuttomuus lisäävät niiden käyttöä ja siten perheiden, lasten ja yksinhuoltajien hy-

vinvointia. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä varhaisessa vaiheessa, jotta perhe ei tarvitse mahdollisia raskaampia korjaavia palveluja. Tämä on sekä taloudellisesti kestävää ja perheille inhimillisesti tarkoituksenmukaista.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään neuvolan psykologipalveluita käsittelevän kohdan viimeisen kappaleen loppuun seuraava virke: "Lautakunta pitää tärkeänä, että talousarviossa otetaan huomioon toimialan esittämä neuvolapsykologien saavutettavuudessa oleva vaje ja tehdään tarvittavat resursoinnit tarpeen täyttämiseksi ja jonojen lyhentämiseksi."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään pariterapiaa käsittelevän kohdan viimeisen kappaleen loppuun seuraava virke: "Lautakunta pitää tärkeänä, että pariterapiaan pääsyä helpotetaan ja jonoja lyhennetään, jotta pariskunnat, joilla on pieniä lapsia, saavat tukea oikea-aikaisesti."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 4

Leo Bergman, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Alekski Niskanen, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Katju Aro, Sandra Hagman, Kati Juva, Alekski Niskanen, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 6 - 6 (tyhjää 1). Puheenjohtajan ääni ratkaisi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Käsittelyyn liittyvän virheen osalta:
Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän ja 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa helsinkiläisten perheitä, lapsia ja yksinhuoltajia tukevien palvelujen saatavuuden parantamista. Perheet tarvitsevat matalan kynnyksen palveluja sekä maksuttomia palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä, tarjoamaan neuvontaa ja ohjausta varhaisessa vaiheessa.

Perhekeskustoimintamallissa perheiden palvelut on koottu samaan kokonaisuuteen ja asiakkaan ympärille kootaan hänen tarpeidensa mukainen palvelukokonaisuus. Neuvolatiimi tarjoaa moniammatillista varhaista tukea lapselle ja perheelle, ja ohjaa perheen tarvittaessa lapsiperheiden kotipalveluun, sosiaaliohjaukseen tai muihin lapsiperheiden palveluihin.

Kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua palvelua, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Asiakas saa palvelua ottamalla yhteyttä lapsiperheiden kotipalveluun, jossa arvioidaan kotipalvelun tarve ja tehdään kotipalvelun myöntämispäätös. Lapsiperheillä on välttämättömään kotipalveluun sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan subjektiivinen oikeus. Lapsiperheiden kotipalveluun pääsee matalalla kynnyksellä, eikä palveluun ole jonoa.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut perustuvat voimassa olevaan asiakasmaksulakiin. Monista muista kaupungeista ja kunnista poiketen Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta myös eräille muille asiakasryhmille kuin lastensuojelun asiakasperheille. Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta palvelutarpeen arvioinnin (kolme kuukautta) aikana, perhesosiaalityön asiakkaille, vammaispalvelun sosiaalityön asiakkaille ja lastensuojelun asiakasperheille.

Lapsiperheiden kotipalvelulla on yhteneväinen tuloperusteinen maksutaulukko varhaiskasvatuksen kanssa. Asiakasmaksutaulukko on rakennettu niin, että pienituloisille perheille ei muodostu asiakasmaksua. Asiakkaat maksavat toteutuneen palvelun mukaan 0–10,90 euroa tunnilta. Sosiaali- ja terveystoimen omassa toiminnassa on vuoden 2019 aikana ollut 54 prosenttia kaikista lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaista. Omassa toiminnassa palvelu on ollut 90 prosentille asiakasperheistä maksutonta. Enimmäismaksun 10,90 euroa/tunti on maksanut 7 prosenttia kotipalvelun asiakasperheistä.

10.09.2019

Hieman alle puolet (46 %) kotipalvelun asiakkaista on saanut palvelua palvelusetelituottajalta. Palvelusetelijärjestelmästä ei tällä hetkellä saada tilastoa asiakaskohtaisista maksuista tai kuinka moni perhe on saanut palvelusetelin maksuttomana. Asiakas maksaa sosiaali- ja terveystoimen myöntämän palvelusetelin lisäksi omavastuusuuden palveluntuottajalle 0–10,90 euroa tunnilta.

Sosiaali- ja terveystoimi on valmistelemassa asiakkaalle maksutonta palveluseteliä, joka tuodaan lautakunnan päätettäväksi lokakuussa. Lapsiperheiden kotipalvelun uusi palveluseteli on uusi palvelutuote lastensuojelun piiriin kuluviin ja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille. Asiakkaalta ei peritä omavastuuta palvelusetelin yhteydessä, ja näin ollen palveluseteli on sosiaali- ja terveyslautakunnan 2.5.2017 § 122 päätöksen mukainen. Uudella palvelusetelin käyttöönotolla tavoitellaan lapsiperheiden kotipalveluiden asiakkaiden yhdenvertaisuutta, asiakkaan valinnanvapauden lisäämistä ja palvelun saatavuuden parantamista. Malli antaa asiakkaille mahdollisuuden valita ja vaihtaa esimerkiksi nykyinen ostopalvelulla tuotettu palvelu palvelusetelillä hankittavaksi. Palvelusetelillä myönnetty kotipalvelu järjestetään samojen myöntämiskriteereiden mukaisesti kuin Helsingin kaupungin omana palveluna tuotettu palvelu.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut ovat harvoin muodostuneet esteeksi perheelle palvelun vastaanottamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimi selvittää mahdollisuuden yksilöhuollon päätöksenteon delegointioikeuksien muuttamisesta siten, että lapsiperheiden kotipalvelun johdolla ohjaajilla olisi jatkossa oikeus tehdä harkinnanvaraisesti päätös kotipalvelun maksuttomuudesta, jos asiakasmaksu on esteenä kotipalvelun vastaanottamiselle.

Lapsiperheiden kotipalvelua järjestetään myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Lastensuojelulain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut sen tarpeen mukaisesti, mitä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on kirjannut lapsen asiakassuunnitelmaan.

Neuvolan psykologipalvelut

Neuvolan psykologipalvelut vastaavat osaltaan sekä mielenterveyslain (1116/1990) edellyttämästä mielenterveystyöstä odottavien ja vauvikäisten lasten vanhempien osalta että terveydenhuoltolain (1326/2010) 15 §:n edellyttämien kunnan lakisääteisten neuvolapalveluiden tuottamisesta. Lasten tulisi päästä palveluun kolmen kuukauden sisällä.

Neuvolan psykologipalvelun psykologit osallistuvat vanhemmuuden ja perheen hyvinvoinnin tukemiseen sekä lapsen ja perheen erityisen tuen tarpeen varhaiseen tunnistamiseen silloin, kun neuvolan ja päivä-

hoidon tuki ei ole riittävää. Tarvittaessa tehdään lapsen psykologinen tutkimus. Tutkimuksiin ohjautuvilla lapsilla on neuvolan seulonnassa tai varhaiskasvatuksessa todettu kehityksellisiä ongelmia, muun muassa kehitysviivettä tai kehityksellistä erityisvaikeutta, autismikirjon oireita, keskittymisvaikeutta tai sopeutumisongelmia.

Helsingissä on noin 40 000 neuvolaikäistä lasta, ja kehityksellisten häiriöiden esiintyvyydet huomioiden neuvolan psykologipalveluja saattaisi tarvita jopa 12 prosenttia lastenneuvolaikäisistä. Vuonna 2018 kolmelle prosentille lastenneuvolaikäisistä voitiin tarjota neuvolan psykologipalveluja. Noin 6 500 naista synnyttää Helsingissä vuosittain, ja arvioiden mukaan jopa 10 prosenttia voisi tarvita neuvolan psykologipalveluja. Vuonna 2018 äitiysneuvolan asiakkaista 5,5 prosentille voitiin tarjota neuvolan psykologipalveluja. Odotusaika psykologipalveluihin on alueesta riippuen lastenneuvolassa neljästä kahdeksaan kuukautta ja äitiysneuvolassa pari kuukautta. Helsingin neuvolan psykologipalveluissa on 14 psykologin vakanssia, ja psykologipalveluja pyritään vahvistamaan asteittain talousarvion sallimissa puitteissa.

Pariterapia

Helsingin pariterapiayksikössä on 12 psykoterapeuttia sekä johtava psykoterapeutti. Pariterapia on perheille maksutonta ja sitä tarjotaan perheille tarpeen mukaan 1–15 kertaa. Suuren kysynnän vuoksi palvelua pystytään tarjoamaan vain pikkulapsiperheiden vanhemmille. Pisimmillään odotusaika palveluun on tällä hetkellä noin seitsemän kuukautta. Odotusaikoihin vaikuttaa myös juuri ennen vastaanottoaikaa peruutetut tai kokonaan peruuttamattomat vastaanottokäynnit. Vuonna 2018 lähes 10 prosenttia vastaanottoajoista jäi toteutumatta peruutuksen tai käyttämättä jääneen vastaanottoajan vuoksi.

Seurakunnalla ja kolmannen sektorin toimijoilla on myös tarjolla maksutonta pariterapiaa. Yksityiset palveluntuottajat tarjoavat palvelua 100–250 eurolla, jolloin 10 kerran pariterapiajakson kustannukset ovat keskiarvoltaan noin 1 750,00 euroa/pari.

Perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa on 58 psykologin vakanssia. Psykologien lisäksi toimialalla on psykoterapeutteja, joita on muun muassa vauvaperhetyössä, perheterapiassa ja pariterapiassa. Psykososiaalista tukea ja kannattelua tarjotaan asiakkaan hyväksi myös monessa muussa peruspalvelussa eri ammattilaisten vastaanottoilla.

Fysioterapia

Perhekeskuksissa tarjotaan pienten lasten fysioterapian lisäksi myös äitiysfysioterapiaa, joka on selkeästi kasvavaa toimintaa. Fysioterapia

tarjoaa sekä odottaville että synnyttäneille äitiysneuvolan asiakkaille perhevalmennusryhmiä. Ryhmässä käydään läpi ennaltaehkäiseviä ohjeita ja neuvoja raskauden ja synnytyksen aiheuttamaan tuki- ja liikuntaelinkuormitukseen, ohjausta lapsen käsittelyyn motorisen kehityksen tueksi sekä tietoa koko perheen arkiliikkumisen lisäämisen tärkeydestä. Äitiysfysioterapian ryhmät käynnistyivät vuonna 2018 ja ryhmiä on lisätty asiakastarpeiden mukaisesti vuoden 2019 aikana. Äitiysfysioterapian ryhmätoiminta on asiakkaalle maksutonta. Tarvittaessa fysioterapiaa tarjotaan yksilövastaanotolla, johon ohjaututaan pääsääntöisesti neuvolan terveydenhoitajan tai lääkärin aloitteesta.

Viestintä

Lapsiperheiden palveluista viestitään neuvoloissa ja muissa perhekeskuspalveluissa, kaupungin internet-sivuilla sekä eri sosiaalisen median kanavilla. Etenkin Perheentuki-sivustolle on koottu kattavasti tietoa lapsiperheille suunnatuista eri palveluista. Lapsiperheille on tarjolla myös matalan kynnyksen sähköisiä palveluja, kuten Tarvitsen apua -nappi yhteydenottokanavana sekä neuvolan chat- ja chatbotpalvelu. Lisäksi kehitetään perhekeskuksen neuvontaa ja ohjausta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Palvelujen saatavuus ja maksuttomuus lisäävät niiden käyttöä ja siten perheiden, lasten ja yksinhuoltajien hyvinvointia. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä varhaisessa vaiheessa, jotta perhe ei tarvitse mahdollisia raskaampia korjaavia palveluja. Tämä on sekä taloudellisesti kestävä ja perheille inhimillisesti tarkoituksenmukaista.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus oli pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa Alviina Alametsän ja 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä 28.8.2019 mennessä. Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta lausunnon 20.8.2019 kokouksessaan. Kokouksen jälkeen huomattiin, että lausuntoesitykseen oli esityslistan kokoamisvaiheessa virheellisesti lisätty kohtien "Neuvolan psykologipalvelut" ja "Pariterapia" alle sama teksti. Tästä syystä lausuntoasia tuodaan lautakunnan päätettäväksi uudelleen. Uusi lausunto tulee antaa 10.9.2019 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

10.09.2019

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi

Käsittelyyn liittyvän virheen osalta:

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite_

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.08.2019 § 200

HEL 2019-005581 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän ja 18 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien perheiden palvelujen kehittämistä:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta kannattaa helsinkiläisten perheitä, lapsia ja yksinhuoltajia tukevien palvelujen saatavuuden parantamista. Perheet tarvitsevat matalan kynnyksen palveluja sekä maksuttomia palveluja. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä, tarjoamaan neuvontaa ja ohjausta varhaisessa vaiheessa.

Perhekeskustoimintamallissa perheiden palvelut on koottu samaan kokonaisuuteen ja asiakkaan ympärille kootaan hänen tarpeidensa mukainen palvelukokonaisuus. Neuvolatiimi tarjoaa moniammatillista varhaista tukea lapselle ja perheelle, ja ohjaa perheen tarvittaessa lapsiperheiden kotipalveluun, sosiaaliohjaukseen tai muihin lapsiperheiden palveluihin.

Kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua palvelua, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Lapsiperheiden kotipalvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä ta-

voitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Asiakas saa palvelua ottamalla yhteyttä lapsiperheiden kotipalveluun, jossa arvioidaan kotipalvelun tarve ja tehdään kotipalvelun myöntämispäätös. Lapsiperheillä on välttämättömään kotipalveluun sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan subjektiivinen oikeus. Lapsiperheiden kotipalveluun pääsee matalalla kynnyksellä, eikä palveluun ole jonoa.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut perustuvat voimassa olevaan asiakasmaksulakiin. Monista muista kaupungeista ja kunnista poiketen Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta myös eräille muille asiakasryhmille kuin lastensuojelun asiakasperheille. Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelu on maksutonta palvelutarpeen arvioinnin (kolme kuukautta) aikana, perhesosiaalityön asiakkaille, vammaispalvelun sosiaalityön asiakkaille ja lastensuojelun asiakasperheille.

Lapsiperheiden kotipalvelulla on yhteneväinen tuloperusteinen maksutaulukko varhaiskasvatuksen kanssa. Asiakasmaksutaulukko on rakennettu niin, että pienituloisille perheille ei muodostu asiakasmaksua. Asiakkaat maksavat toteutuneen palvelun mukaan 0–10,90 euroa tunnilta. Sosiaali- ja terveystoimen omassa toiminnassa on vuoden 2019 aikana ollut 54 prosenttia kaikista lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaista. Omassa toiminnassa palvelu on ollut 90 prosentille asiakasperheistä maksutonta. Enimmäismaksun 10,90 euroa/tunti on maksanut 7 prosenttia kotipalvelun asiakasperheistä.

Hieman alle puolet (46 %) kotipalvelun asiakkaista on saanut palvelua palvelusetelituottajalta. Palvelusetelijärjestelmästä ei tällä hetkellä saada tilastoa asiakaskohtaisista maksuista tai kuinka moni perhe on saanut palvelusetelin maksuttomana. Asiakas maksaa sosiaali- ja terveystoimen myöntämän palvelusetelin lisäksi omavastuuosuuden palveluntuottajalle 0–10,90 euroa tunnilta.

Sosiaali- ja terveystoimi on valmistelemassa asiakkaalle maksutonta palveluseteliä, joka tuodaan lautakunnan päätettäväksi lokakuussa. Lapsiperheiden kotipalvelun uusi palveluseteli on uusi palvelutuote lastensuojelun piiriin kuuluvien ja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille. Asiakkaalta ei peritä omavastuuta palvelusetelin yhteydessä, ja näin ollen palveluseteli on sosiaali- ja terveyslautakunnan 2.5.2017 § 122 päätöksen mukainen. Uudella palvelusetelin käyttöönotolla tavoitellaan lapsiperheiden kotipalveluiden asiakkaiden yhdenvertaisuutta, asiakkaan valinnanvapauden lisäämistä ja palvelun saatavuuden parantamista. Malli antaa asiakkaille mahdollisuuden valita ja vaihtaa esimerkiksi nykyinen ostopalvelulla tuotettu palvelu palvelusetelillä hankittavaksi. Palvelusetelillä myönnetty kotipalvelu järjestetään samojen

myöntämiskriteereiden mukaisesti kuin Helsingin kaupungin omana palveluna tuotettu palvelu.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut ovat harvoin muodostuneet esteeksi perheelle palvelun vastaanottamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimi selvittää mahdollisuuden yksilöhuollon päätöksenteon delegointioikeuksien muuttamisesta siten, että lapsiperheiden kotipalvelun johdolla ohjaajilla olisi jatkossa oikeus tehdä harkinnanvaraisesti päätös kotipalvelun maksuttomuudesta, jos asiakasmaksu on esteenä kotipalvelun vastaanottamiselle.

Lapsiperheiden kotipalvelua järjestetään myös lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Lastensuojelulain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä lapsen terveyden ja kehityksen kannalta välttämättömät sosiaalipalvelut sen tarpeen mukaisesti, mitä lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä on kirjannut lapsen asiakassuunnitelmaan.

Neuvolan psykologipalvelut

Helsingin pariterapiayksikössä on 12 psykoterapeuttia sekä johtava psykoterapeutti. Pariterapia on perheille maksutonta ja sitä tarjotaan perheille tarpeen mukaan 1–15 kertaa. Suuren kysynnän vuoksi palvelua pystytään tarjoamaan vain pikkulapsiperheiden vanhemmille. Pissimillään odotusaika palveluun on tällä hetkellä noin seitsemän kuukautta. Odotusaikoihin vaikuttaa myös juuri ennen vastaanottoaikaa peruutetut tai kokonaan peruuttamattomat vastaanottokäynnit. Vuonna 2018 lähes 10 prosenttia vastaanottoajoista jäi toteutumatta peruutuksen tai käyttämättä jääneen vastaanottoajan vuoksi.

Seurakunnalla ja kolmannen sektorin toimijoilla on myös tarjolla maksutonta pariterapiaa. Yksityiset palveluntuottajat tarjoavat palvelua 100–250 eurolla, jolloin 10 kerran pariterapiajakson kustannukset ovat keskiarvoltaan noin 1 750,00 euroa/pari.

Perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa on 58 psykologin vakanssia. Psykologien lisäksi toimialalla on psykoterapeutteja, joita on muun muassa vauvaperhetyössä, perheterapiassa ja pariterapiassa. Psykososiaalista tukea ja kannattelua tarjotaan asiakkaan hyväksi myös monessa muussa peruspalvelussa eri ammattilaisten vastaanotoilla.

Pariterapia

Helsingin pariterapiayksikössä on 12 psykoterapeuttia sekä johtava psykoterapeutti. Pariterapia on perheille maksutonta ja sitä tarjotaan perheille tarpeen mukaan 1–15 kertaa. Suuren kysynnän vuoksi palvelua pystytään tarjoamaan vain pikkulapsiperheiden vanhemmille. Pi-

simmillään odotusaika palveluun on tällä hetkellä noin seitsemän kuu-
kautta. Odotusaikoihin vaikuttaa myös juuri ennen vastaanottoaikaa pe-
ruutetut tai kokonaan peruuttamattomat vastaanottokäynnit. Vuonna
2018 lähes 10 prosenttia vastaanottoajoista jäi toteutumatta peruutuk-
sen tai käyttämättä jääneen vastaanottoajan vuoksi.

Seurakunnalla ja kolmannen sektorin toimijoilla on myös tarjolla maksu-
tonta pariterapiaa. Mikäli pariterapiaa halutaan tarjota suuremmalle
joukolle helsinkiläisiä, olisi se järkevää toteuttaa ostopalveluna. Yksityi-
set palveluntuottajat tarjoavat palvelua 100–250 eurolla, jolloin 10 ker-
ran pariterapiajakson kustannukset ovat keskiarvoltaan noin 1 750,00
euroa/pari.

Perheneuvoloissa ja neuvolan psykologipalveluissa on 58 psykologin
vakanssia. Psykologien lisäksi toimialalla on psykoterapeutteja, joita on
muun muassa vauvaperhetyössä, perheterapiassa ja pariterapiassa.
Psykososiaalista tukea ja kannattelua tarjotaan asiakkaan hyväksi
myös monessa muussa peruspalvelussa eri ammattilaisten vastaan-
toilla.

Fysioterapia

Perhekeskuksissa tarjotaan pienten lasten fysioterapian lisäksi myös
äitiysfysioterapiaa, joka on selkeästi kasvavaa toimintaa. Fysioterapia
tarjoaa sekä odottaville että synnyttäneille äitiysneuvolan asiakkaille
perhevalmennusryhmiä. Ryhmässä käydään läpi ennaltaehkäiseviä oh-
jeita ja neuvoja raskauden ja synnytyksen aiheuttamaan tuki- ja liikun-
taelinkuormitukseen, ohjausta lapsen käsittelyyn motorisen kehityksen
tueksi sekä tietoa koko perheen arkiliikkumisen lisäämisen tärkeydestä.
Äitiysfysioterapian ryhmät käynnistyivät vuonna 2018 ja ryhmiä on lisät-
ty asiakastarpeiden mukaisesti vuoden 2019 aikana. Äitiysfysioterapian
ryhmätoiminta on asiakkaalle maksutonta. Tarvittaessa fysioterapiaa
tarjotaan yksilövastaanotolla, johon ohjaututaan pääsääntöisesti neu-
volan terveydenhoitajan tai lääkärin aloitteesta.

Viestintä

Lapsiperheiden palveluista viestitään neuvoloissa ja muissa perhekes-
kuspalveluissa, kaupungin internet-sivuilla sekä eri sosiaalisen median
kanavilla. Etenkin Perheentuki-sivustolle on koottu kattavasti tietoa lap-
siperheille suunnatuista eri palveluista. Lapsiperheille on tarjolla myös
matalan kynnyksen sähköisiä palveluja, kuten Tarvitsen apua -nappi
yhteydenottokanavana sekä neuvolan chat- ja chatbotpalvelu. Lisäksi
kehitetään perhekeskuksen neuvontaa ja ohjausta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

10.09.2019

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yhtenä linjauksena on perustason palvelujen parantaminen. Palvelujen saatavuus ja maksuttomuus lisäävät niiden käyttöä ja siten perheiden, lasten ja yksinhuoltajien hyvinvointia. Matalan kynnyksen palveluilla pystytään tukemaan perheitä varhaisessa vaiheessa, jotta perhe ei tarvitse mahdollisia raskaampia korjaavia palveluja. Tämä on sekä taloudellisesti kestävää ja perheille inhimillisesti tarkoituksenmukaista.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Terhi Tuominiemi-Lilja, perheiden erityispalvelujen päällikkö, puhelin: 310 55634
terhi.tuominiemi-lilja(a)hel.fi
Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi

§ 218

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ym. valtuustoaloitteesta koskien pienten koululaisten iltahoitoa ilta- ja vuorotyöläisten lapsille

HEL 2019-005020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Tapio Bergholmin ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Sydänmaan ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien pienten koululaisten iltahoitoa ilta- ja vuorotyöläisten lapsille:

"Varhaiskasvatustilain (540/2018) 5 §:n mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.

Kunnalla on ympärivuorokautinen päivähoiton järjestämisvastuu, ja vuorohoitoa järjestetään lapsille vanhempien opiskelusta tai työstä johtuvan vuoro- hoidon tarpeen mukaan. Vuoro- hoito on tarkoitettu säännöllisesti vuoro- hoitoa tarvitseville lapsille. Lapsi voi olla hoidossa aina, kun molemmat vanhemmat ovat työssä sekä yövuoron jälkeen vanhempien nukkumisajan. Muut lasten- hoidon tarpeet tulee järjestää muulla tavalla.

Vuoro- hoito on lähtökohtaisesti suunniteltu pienten lasten tarpeita ajatellen. Sitä järjestetään keskitetysti, jolloin välimatkat kodin, koulun ja päi-

10.09.2019

väkodin välillä muodostuvat pitkiksi ja kouluikäinen lapsi joutuisi olemaan kaukana omasta kaveri- ja elinpiiristään.

Lapsiperheiden kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemiseen tarkoitettua palvelua, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun syyn perusteella. Palvelun tarpeen arvioinnin myötä myönnetään tilapäistä apua kotiin. Apu myönnetään määräajaksi.

Lapsiperheiden kotipalvelua ei ole mahdollista saada pitkäaikaiseen lastenhoitoon, vaan palvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista yhdessä perheen ja yhteistyötahojen kanssa tehtävää vanhemmuuden sekä arjessa selviytymisen tukemista. Keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on 19.6.2019 § 213 hyväksynyt kaupungin hyvinvointisuunnitelman. Hyvinvointisuunnitelman mukaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen, lasten ja nuorten terveellisten ja turvallisten elinympäristöihin tukemiseen ja vanhemmuuden vahvistamisen tavoitteeseen liittyvänä toimenpiteenä selvitetään vuorotyössä olevien vanhempien alakouluikäisten lasten ilta-, yö- ja viikonloppuhoidon tarve sekä mahdollisuudet vastata tarpeeseen kaupungin palveluilla.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017–2021 on linjattu muun muassa, että kaupunki edistää mahdollisimman moni pääsyä kiinni työelämään ja lasten ja nuorten perustason palveluja vahvistetaan. Työelämä ja työajat monimuotoistuvat, ja yhä useammassa työtehtävässä tehdään työtä ilta- tai viikonloppuaikaan. Työelämän muutos tarkoittaa, että yhä useamman helsinkiläisen alakoululaisen vanhempi tai vanhemmat työskentelevät ilta- tai vuorotyössä.

Pienen koululaisen huolenpito ja perusturvallisuuden turvaaminen luotettavilla ja huolehtivilla aikuisilla lisää lapsen hyvinvointia ja vähentää syrjäytymisen ja eriarvoisuuden riskiä."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Sydänmaan ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta 30.9.2019 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

10.09.2019

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Sydänmaan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.08.2019 § 302

HEL 2019-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Helsingissä koululaisille järjestään monenlaisia mahdollisuuksia iltapäivätoimintaan koulujen, leikkipuistojen ja järjestöjen tuottamina vaihtoehtoina. Alkuopetusikäisistä lapsista 80 prosenttia osallistuu koulun toiminta-ajan ulkopuoliseen iltapäivätoimintaan.

Varhaiskasvatustilain 13 §:n mukaisesti: ”Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapäihinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi”.

Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat, myös sitä vanhemmat lapset.

Helsingissä kuusi päiväkotia tarjoaa varhaiskasvatusta ja hoitoa ympäri vuorokauden kaikkina viikonpäivinä. Päiväkodit sijaitsevat Rastilassa, Puotinharjussa, Malmilla, Kalasatamassa, Kampissa ja Pohjois-Haagassa. Tämän lisäksi Helsingissä on illalla auki olevia (ma-pe klo 6.15–22) päiväkoteja neljä ja ne sijaitsevat Latokartanossa, Huopalahdessa, Tapulikaupungissa ja Herttoniemessä.

Ilta- ja yöhoitoon ei ole subjektiivista oikeutta. Sitä järjestetään varhaiskasvatuksessa lapsille, joilla on säännöllinen tarve huoltajien päivätyöstä poikkeavien työaikojen tai opiskelun vuoksi.

10.09.2019

Pienten koululaisten kohdalla ilta- ja yöhoidossa tulee ottaa huomioon monta hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyvää näkökulmaa. Vuorohoito on lähtökohtaisesti suunniteltu pienten lasten tarpeita ajatellen. Sitä järjestetään keskitetysti, jolloin välimatkat kodin, koulun ja päiväkodin välillä muodostuvat pitkiksi ja kouluikäinen lapsi joutuisi olemaan kaukana omasta kaveri- ja elinpiiristään.

Koululaisten ilta- ja yöhoidon tarve on asia, johon tarvitaan tarkempaa selvitystä. Tulee arvioida mikä olisi pienten koululaisten kannalta paras mahdollinen ratkaisu ja hoitomuoto ja kuinka ilta- ja yöhoito saataisiin tarvittaessa järjestettyä lähellä lapsen kotia ja koulua. Samalla selvitetään onko yksityisiä tahoja, jotka järjestävät ilta- ja yöhoitoa.

Syksyn 2019 aikana tehdään selvitys koululaisten ilta- ja yöhoidon järjestämisestä ja mallin aiheuttamista kustannuksista. Mahdollisesta pilotoinnista keväällä 2020 aiheutuviin kustannuksiin ei ole varauduttu talousarvioesityksessä 2020.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Nina Onufriew, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 42550
nina.onufriew(a)hel.fi

§ 219

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Laisaaren ym. valtuustoaloitteesta koskien nuorisopsykiatrian sairaanhoitajien palkkaamista kouluihin

HEL 2019-006609 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali- ja terveyslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Katju Aron ehdotuksesta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 50048
hanna.viitala(a)hel.fi
Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Johanna Laisaaren ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien nuorisopsykiatrian sairaanhoitajien palkkaamista kouluihin:

"Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen Helsingin kouluissa

Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen on koko oppilaitosyhteisön asia ja kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien henkilöiden vastuulla. Oppilaiden lievää oireilua voidaan selvittää ja hoitaa koulun oppilashuollon henkilöstön toimesta, joita ovat psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja koululääkäri. Kouluterveydenhuollon terveydenhoitajan ja lääkärin perustehtäviin kuuluu mielenterveyden edistäminen ja lasten ja nuorten psyykkisen hyvinvoinnin selvittäminen.

Tarkastuslautakunnan linjaukset

Pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien sekä HUSin yhteisessä arviointikertomuksessa vuodelta 2018 todettiin, että lapset ja nuoret eivät pääse mielenterveyspalvelujen piiriin sujuvasti. Tämän vuoksi erikoissairaanhoidon jonottaa myös sellaisia potilaita, joita voitaisiin hoitaa perusterveydenhuollossa. Tarkastuslautakunta on listannut arviointikertomuksessa useita toimenpiteitä, joihin Helsingin kaupungin toimialojen tulisi ryhtyä edistääkseen lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Tarkastuslautakunnan toimenpiteissä on mainittu lasten ja nuorten lieviä sekä keskivaikeita mielenterveysongelmia arvioivan ja hoitavan yksikön perustaminen, joka toimisi samalla jatkohoitopaikkana erikoissairaanhoidolle. Lisäksi toimenpiteissä on mainittu, että sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan tulisi selvittää mahdollisuutta parantaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuutta lisäämällä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon psykiatrisia sairaanhoitajia.

Palveluketjun rakentaminen ja kehittäminen

Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketjujen kehittäminen toteutetaan Helsingin kaupungin ja HUSin yhteistyönä. Työryhmä on aloittanut toimintansa elokuussa 2019. Työryhmä hyödyntää laadittuja selvityksiä ja selvittää, minkälaisia palveluja on tarkoituksenmukaista kehittää ja rakentaa.

Työryhmän tavoitteena on konseptoida yhteinen palvelu- ja prosessiketju lapsen varhaisen tuen tarpeen sekä nuorten mielenterveysongelmien havainnointiin ja hoitoon yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUSin kanssa. Lisäksi tavoitteena on rakentaa yli 12-vuotiaiden nuorten päihde- ja mielenterveyden palvelut ja toimintamallit, kiinnittää riskiryhmässä olevat nuoret hoitopolkuun sekä vahvistaa nuorille tarjottavia matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystoimialan palveluja kuten liikkuvaa mielenterveydenhoitoa.

Kouluterveydenhuollon aikaisempi kokeilu

Kouluterveydenhuollon tehtäviin ei perinteisesti ole kuulunut sairaanhoito. Tämä on nähty puutteena. Vuosina 2007–2012 toteutettiin siksi kokeilu, jossa Helsingin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa työskenteli muutamissa peruskouluissa psykiatrisia sairaanhoitajia. Tuona aikana haettiin sopivaa työskentelymallia nuorten mielenterveysongelmien haasteisiin vastaamiseksi. Työskentelymallissa ei kuitenkaan onnistuttu kohdistamaan palveluja määrätietoisesti ja tarkoituksenmukaisesti kohderyhmään moninaisista kokeiluista huolimatta. Eri kouluilla toimivien yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien työ ei muodostanut ennaltaehkäisevää yhtenäistä työskentelymallia, vaan koulujen toimintakulttuuri ja muut tekijät ohjasivat toimintaa.

Kokeillon työskentelymallin ei koettu soveltuvan peruskouluihin, minkä vuoksi kokeilun jälkeen toiminta ja psykiatriset sairaanhoitajat kohdennettiin toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyy sairaanhoito ja siten hoidollinen mielenterveystyö toimii paremmin opiskeluterveydenhuollon palveluissa. Aloitettussa nuorten mielenterveyspalvelujen palveluketjutyössä selvitetään myös ammatillisissa oppilaitoksissa olevien sairaanhoitajien paikka palveluketjussa.

Keskitetty palvelut

Kouluterveydenhuollon näkökulmasta keskitetyt moniammatilliset yksiköt varmistaisivat paremmin toimivat, tuloksekkaat ja tehokkaat lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut kuin yksittäisten psykiatristen sairaanhoitajien palkkaaminen kouluille. Samalla pystyttäisiin paremmin varmistamaan ennaltaehkäisevä työote, henkilöstön osaamisen kehittäminen ja tarpeen mukainen työnohjaus sekä työyhteisön tuki.

Turun mallin kustannukset

Helsingissä on yläkouluikäisiä oppilaita noin 16 000. Turun mallin mukainen toiminta edellyttäisi yhtä psykiatrista sairaanhoitajaa tuhatta oppilasta kohden eli kaikkiaan 16 psykiatristen sairaanhoitajan palkkaamista kouluterveydenhuoltoon. Kustannusarvio on noin 800 000 euroa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Lasten ja nuorten mielenterveyden edistäminen lisää lasten ja nuorten osallisuutta, hyvinvointia sekä voimavaroja laaja-alaisesti. Samalla mielenterveysongelmien ehkäiseminen edistää lapsen ja nuoren kiinnittymistä yhteiskuntaan sekä kasvamista yhteiskunnan täysivaltaiseksi jäseneksi, mikä vähentää puolestaan yhteiskunnan kustannuksia. Lasten ja nuorten mielenterveyttä pystytään edistämään parhaiten tehokkaasti järjestetyillä, laaja-alaisilla ja oikea-aikaisilla palveluilla, joita tarjoaa koulutettu ja ammattitaitoinen henkilöstö.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 30.9.2019 mennessä valtuutettu Johanna Laisaaren ja 17 muun valtuutetun aloitteesta koskien nuorisopsykiatrian sairaanhoitajien palkkaamista kouluihin. Lausuntoa on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

10.09.2019

Lisätiedot

Hanna Viitala, perhepalvelujen johtaja, puhelin: 310 50048
hanna.viitala(a)hel.fi

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 310 46013
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Laisaaren aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.09.2019

Asia/9

§ 220

Sosiaali- ja terveystoimialan muilta kuin asiakkailta perittävien maksujen määräytyminen ja sitä koskevan toimivallan siirtäminen

HEL 2019-009175 T 00 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että kunnilta, valtiolta ja vakuutusyhtiöiltä perittävät sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset perustuvat jatkossa suoraan edellisellä tilikaudella toteutuneisiin laskennallisiin yksikköhintoihin, ellei kustannusten muodostumisen perusteista ole erikseen toisin säädetty.

Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti siirtää sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajalle toimivallan päättää muista kuin kuntalaisilta perittävistä maksuista silloin, kun hinnat eivät ole suoraan johdettavissa laskennallisista yksikköhinnoista tai niistä ei ole erikseen säädetty.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Atte Viinikka, yksikön päällikkö, puhelin: 310 24660
atte.viinikka(a)hel.fi
Maija Haapala, lakimies, puhelin: 310 23155
maija.haapala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Terveystoimialan (1326/2010) 58 §:n mukaan potilaan kotikunnan on korvattava hoidosta aiheutuneet kustannukset, jollei hoitokustannus-

10.09.2019

ten korvaamista muualla toisin säädetä. Korvauksen on perustuttava tuotteistukseen tai tuotehintaan, jolla terveydenhuollon toimintayksikkö seuraa omaa toimintaansa tai jolla kuntayhtymä laskuttaa jäsenkuntiansa. Helsingissä tuotehinnat perustuvat vuosittain tilinpäätöstiedoista tehtyyn tuotehintojen laskentaan.

Vastaavasti edelleen voimassa olevan sosiaalihuoltolain (710/1982) 42 b §:n mukaisesti vastuu kuntaan muuttavan henkilön sosiaalihuoltolain mukaisista palvelutarpeen arviointiin perustuvista perhehoidon, laitoshoidon tai asumispalvelujen tosiasiallisista kustannuksista säilyy aiemalla kotikunnalla. Uusi kotikunta laskuttaa kustannuksia vastaavan korvauksen aiemmalta kotikunnalta.

Kustannusten pohjalta johdetut laskutettavat palvelujen hinnat on vahvistettu aikaisemmin vuosittain pysyväisohjeiden liitteinä tai erillisin toimialajohtajan päätöksin. Edellä mainittujen vuosittain vahvistettujen hintojen pohjana ovat edellisen tilikauden toteutuneista kustannuksista ja suoritteista lasketut yksikköhinnat. Koska laskutettavien hintojen muodostaminen tapahtuu laskennallisin yksikköhintojen mukaisesti eikä siihen sisälly harkintaa, hintoja ei ole tarvetta erikseen enää vahvistaa.

Toimialajohtajalle on tarkoituksenmukaista siirtää toimivalta päättää muista kun asiakasmaksuista silloin, kun hinnat eivät ole johdettavissa suoraan laskennallisista yksikköhinnoista tai niistä ei ole erikseen säädetty. Tällaisissa tapauksissa toimialajohtajan päätöksellä vahvistettavat hinnat perustuvat palvelun tuottamisesta toimialalle syntyviin kustannuksiin. Laskutus perustuu omakustannushintaan eikä sisällä siten harkintaa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi
Atte Viinikka, yksikön päällikkö, puhelin: 310 24660
atte.viinikka(a)hel.fi
Maija Haapala, lakimies, puhelin: 310 23155
maija.haapala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Talous- ja suunnittelupalvelut

10.09.2019

Asia/9

Valmistelun tuki
Johtava lakimies

§ 221

Lojer Oy:n oikaisuvaatimus fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta

HEL 2019-004163 T 02 08 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hylätä Lojer Oy:n oikaisuvaatimuksen koskien sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan päätöstä 12.7.2019 § 106 fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Iida Katila, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050-3809958
iida.katila(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 17.7.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Lojer Oy

Hankintapalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Esitysteksti

Liite 1

Esitysteksti

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

10.09.2019

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päätti 12.7.2019 § 106 fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta. Päätöksen liitteenä olleesta vertailutaulukosta kävivät ilmi kuhunkin kohderyhmään valitut toimittajat.

Valinnan perusteena oli hankintalain (1397/2016) 115 §:n mukainen kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 100 %. Tarjouspyynnössä oli asetettu tarjoajille ja hankinnan sisällölle tiukat vähimmäisvaatimukset, joten vertailu pelkän hinnan perusteella katsottiin riittäväksi.

Oikaisuvaatimus

Lojer Oy on esittänyt hankintapäätökseen oikaisuvaatimuksen (liite 1). Oikaisuvaatimus koskee ryhmää 39 Hoitopöydät.

Lojer Oy vaatii Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakuntaa oikaisemaan päätöksen fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnasta ryhmän 39 osalta, keskeyttämään samalla tekemänsä päätöksen täytäntöönpanon ja meneillään olevan hankintaprosessin ryhmän 39 osalta, sekä korjaamaan virheellisen menettelyn, koska ryhmään 39 toimittajaksi valitun Fysiostore Oy:n tarjoamat tuotteet eivät Lojer Oy:n mukaan täytä tarjouspyynnön vaatimuksia tuotteiden pakollisista ominaisuuksista.

Lojer Oy:n mukaan Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan päätös on ollut virheellinen ja se on ollut Lojer Oy:tä kohtaan syrjivä. Lojer Oy esittää, että ao. päätös oikaistaan ryhmän 39 osalta ja kyseinen virhe korjataan valitsemalla Lojer Oy toimittajaksi ryhmään 39.

Ryhmään 39 Hoitopöydät kuuluu kolme eri positiota:

- POS 130: Leveä hoitopöytä, 120 cm x 200 cm, kasvoaukolla
- POS 131: Hoitopöytä, 60 cm x 200 cm, kasvoaukolla
- POS 132: Leveä hoitopöytä, 120 cm x 200 cm, ilman kasvoaukkoa

Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tarjoama tuote positiioon 130 ei ole tarjouspyynnön mukainen. Tarjouspyynnössä on määritelty, että positiioon 130 tarjottavan hoitopöydän kuormituskestävyyden tulee olla vähintään 400 kg. Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tarjoaman tuotteen kuormituskestävyys on 300 kg, mikä käy ilmi myös oikaisuvaatimukseen liitetyistä kyseisen tuotteen teknisistä tiedoista.

Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tarjoama tuote positiioon 131 ei ole tarjouspyynnön mukainen. Tarjouspyynnössä on määritelty, että positiioon 131 tarjottavassa hoitopöydässä tulee olla käsituet, jotka ovat säädettävissä kaasujousella. Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tar-

10.09.2019

joamassa tuotteessa on perinteinen käsitukien säätö avaamalla ja kiristämällä mutterilla, eli toiminto ei toimi kaasujousella. Tämä käy ilmi myös oikaisuvaatimukseen liitetyistä kyseisen tuotteen teknisistä tiedoista.

Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tarjoama tuote position 132 ei ole tarjouspyynnön mukainen. Tarjouspyynnössä on määritelty, että position 132 tarjottavan hoitopöydän kuormituskestävyyden tulee olla vähintään 400 kg. Lojer Oy:n mukaan Fysiostore Oy:n tarjoaman tuotteen kuormituskestävyys on 300 kg, mikä käy ilmi myös oikaisuvaatimukseen liitetyistä kyseisen tuotteen teknisistä tiedoista.

Hankintayksikön kommentit oikaisuvaatimukseen

Tarjouspyyntöön on jäänyt virhe ryhmään 39 Hoitopöydät. Ryhmään kuuluvien positioiden 130 ja 132 vaatimuksissa on määritelty, että hoitopöydän kuormituskestävyyden tulee olla vähintään 400 kg. Kyseinen vaatimus on virheellinen. Markkinoilla ei ole olemassa sellaisia tuotteita, jotka täyttäisivät kyseisen vaatimuksen.

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja on päättänyt hankinnan keskeyttämisestä ryhmän 39 osalta 26.7.2019 § 113. Keskeyttämis päätöksen mukaisesti hankinta tullaan kilpailuttamaan ryhmän 39 osalta uudelleen korjatulla tarjouspyynnöllä. Oikaisuvaatimukseen ei ole pyydetty vastinetta Fysiostore Oy:ltä, sillä hankinta on keskeytetty ja tullaan kilpailuttamaan uudelleen oikaisuvaatimuksen kohteena olevan ryhmän 39 osalta. Edellä esitetyistä syistä Lojer Oy:n oikaisuvaatimus hylätään kaikilta osin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

lida Katila, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050-3809958
iida.katila(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 17.7.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankinta-oikaisupäätös

Otteet

Ote
Lojer Oy

Otteen liitteet
Esitysteksti

10.09.2019

Hankintapalvelut	Liite 1 Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu- päätös Esitysteksti
Sairaala-, kuntoutus- ja hoi- vapalvelut	Liite 1 Esitysteksti Liite 1

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveystoimiala Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 26.07.2019
§ 113

HEL 2019-004163 T 02 08 01 00

Päätös

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päätti keskeyttää fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinnan ryhmän 39 (Hoitopöydät) osalta tarjouspyynnössä havaittujen virheellisten vaatimusten johdosta. Päätös hankinnan keskeyttämisestä perustuu todelliseen ja perusteltuun syyhyn, sillä tarjouspyynnössä olleen virheen vuoksi hankintayksikkö ei voinut saada ryhmään 39 sellaisia tarjouksia, jotka olisivat täyttäneet tarjouspyynnön vaatimukset.

Hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan hankinnan ryhmän 39 osalta uudelleen korjatulla tarjouspyynnöllä.

Päätöksen perustelut

Hankinnan taustaa

Hankinnan kohteena ovat fysioterapian laitteet, välineet ja tarvikkeet, joita Helsingin kaupunki hankkii omaa toimintaansa varten.

Hankinnasta jätettiin hankintailmoitus (2019-009968) HILMA-ilmoituspalveluun (www.hankintailmoitukset.fi) 6.5.2019 ja korjausilmoitus 23.5.2019.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestettiin tarjouskilpailu hankintalain (1397/2016) mukaisella avoimella menettelyllä.

Tarjouspyynnössä määriteltiin hankittavien tuotteiden vähimmäisvaatimukset sekä tarjoajille asetetut soveltuvuusvaatimukset. Lisäksi tarjouspyynnön liitteenä oli sopimusluonnos.

10.09.2019

Osatarjoukset kohderyhmittäin hyväksyttiin, eli tarjoaja saattoi antaa tarjouksen vaikka vain yhteen kohderyhmään. Osatarjouksia kohderyhmän sisällä ei hyväksytty.

Tarjouspyyntö julkaistiin osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi 6.5.2019. Määräajassa 20.5.2019 saapuneisiin lisätietokysymyksiin vastattiin 27.5.2019.

Tarjoukset tuli jättää 10.6.2019 mennessä. Määräaikaan mennessä tarjouksen jätti kahdeksan (8) tarjoajaa.

Tarjousten tarkastaminen

Tarjousten saapumisen jälkeen hankintayksikkö tarkasti tarjoajien soveltuvuuden. Kaikki tarjoajat täyttivät asetetut soveltuvuusvaatimukset. Myös harmaan talouden torjuntaan liittyvät selvitykset ja hankintalain mukaiset pakolliset poissulkemisperusteet tarkastettiin tarjouspyynnössä kerrotulla tavalla.

Hankintayksikkö ja ydintoimintojen asiantuntijat tarkastivat tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden. Kokonaisuudessaan kaikkien tarjousten katsottiin täyttävän tarjouksille asetetut vaatimukset. Joitakin yksittäisiä tarjottuja tuotteita hylättiin, sillä ne eivät täyttäneet kaikkia tarjouspyynnössä asetettuja vaatimuksia. Jos yksikin tuote kohderyhmässä hylättiin, tarjoajan tarjous hylättiin koko kohderyhmän osalta.

Vertailuperusteet

Valinnan perusteena oli hankintalain (1397/2016) 115 § mukainen kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 100 %. Tarjouspyynnössä oli asetettu tarjoajille ja hankinnan sisällölle tiukat vähimmäisvaatimukset, joten vertailu pelkän hinnan perusteella katsottiin riittäväksi.

Hankintapäätös

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja teki hankinnasta päätöksen 12.7.2019, 106§. Päätös lähetettiin sähköpostitse tiedoksi kaikille tarjoajille 17.7.2019. Päätöksen liitteenä olivat vertailutaulukko sekä muutoksenhakuohje.

Päätöksenteon jälkeen hankintayksikkö ja ydintoimintojen asiantuntijat huomasivat, että tarjouspyyntöön oli jäänyt virhe ryhmään 39 (Hoitopöydät). Ryhmään 39 kuuluu kolme (3) eri positiota (POS 130, POS 131 ja POS 132). Positioiden 130 ja 132 vaatimuksissa on määritelty, että hoitopöydän kuormituskestävyyden on oltava vähintään 400 kg. Tämä vaatimus on virheellinen. Markkinoilla ei ole olemassa sellaisia tuotteita, jotka täyttäisivät kyseisen vaatimuksen.

10.09.2019

Päätös hankinnan keskeyttämisestä

Fysioterapian laitteiden, välineiden ja tarvikkeiden hankinta keskeytetään ryhmän 39 (Hoitopöydät) osalta hankintalain (1397/2016) 125 §:n perusteella. Hankinta keskeytetään kaikkien ryhmään 39 kuuluvien positioiden osalta, sillä ryhmä katsotaan yhtenä kokonaisuutena.

Hankintamenettelyn keskeyttäminen perustuu todellisiin syihin, jotka on kuvattu tässä päätöksessä. Tarjouspyynnön vaatimukset ovat olleet virheelliset ryhmässä 39, jonka vuoksi hankintayksikkö ei ole voinut saada kyseisessä ryhmässä sellaisia tarjouksia, jotka olisivat täyttäneet tarjouspyynnön vaatimukset.

Hankinta tullaan kilpailuttamaan uudelleen ryhmän 39 osalta.

Sosiaali- ja terveystoimiala Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
12.07.2019 § 106

Lisätiedot

Iida Katila, hankinta-asiantuntija, puhelin: 050-3809958
iida.katila(a)hel.fi

Outi Ekebom, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 21183
outi.ekebom(a)hel.fi

10.09.2019

Asia/11

Salassa pidettävä

Julkl 24 § 1 mom 25 k.

§ 222

Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 25 k.)

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566

10.09.2019

Asia/12

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

§ 223

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566

§ 224

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 3.9.2019

121 § Matkapalveluiden yhdistetyn suoraohjaus- ja ylivuotoliikennöinnin hankinta

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 6.9.2019

122 § Päivystysavun 116 117 -numeroon liittyvä yhteistyö ja kustannusten jakaminen HUS:n ja Helsingin kaupungin välillä

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 5.9.2019

60 § Suun terveydenhuollon hammashoitoloiden tilapäiset sulkemiset lokakuussa 2019

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 4.9.2019

41 § Hankinta, palvelut vuodelle 2020, Oulunkylän kuntoutuskeskus sr

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517

10.09.2019

Asia/13

soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

10.09.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219 ja 224 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 220 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

10.09.2019

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 221 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

10.09.2019

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 146 §

4 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 222 ja 223 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

10.09.2019

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

10.09.2019

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

10.09.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Melissa Sharma
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tapio Bergholm

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 18.09.2019.